Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

Aan
de gemeenteraad

Datum 8 februari 2022
Zaaknummer 2022-0014647

Betreft Aanpak van ondermijnende criminaliteit in Dordrecht

Vergadering van
Portefeuillehouder: Wouter Kolff
Begrotingsprogramma Leefbaar & Veilig Dordrecht
Kernteam/Opgave: Versterking Bestuur & Organisatie - Veiligheid & Kabinet
Auteur: Merit van Dam
E-mail: lm.van.dam@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?
Het college voert het dagelijks bestuur van de gemeente en de raad controleert.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?
In deze raadsinformatiebrief informeren we u, zoals afgesproken in de lokale gezagsdriehoek, over de aanpak van ondermijnende criminaliteit binnen de gemeente.

Het bestrijden van georganiseerde criminaliteit is als prioriteit opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 (IVP). Dit plan is vastgesteld door de raad en hiervoor is een incidenteel budget beschikbaar gesteld. Nooit eerder was er zoveel aandacht voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit. De landelijke aandacht is toegenomen door diverse ingrijpende incidenten. Denk daarbij aan de liquidaties van Derk Wiersum en Peter R. de Vries, maar ook de grote drugsvangsten in de havens van Rotterdam en Vlissingen, de bedreigingen van andere hoogwaardigheidsbekleders en dichter bij huis de wijkaanpak in relatie tot ondermijnende criminaliteit. Als middelgrote gemeente, gelegen tussen Rotterdam en Brabant waar flink wordt geïnvesteerd in de aanpak van ondermijnende criminaliteit, is het belangrijk om continu alert te blijven. Naast de zichtbare ondermijning speelt zich veel onder de radar af. Ons uitgangspunt is om onze huidige aanpak te blijven continueren en tegelijkertijd zien we dat het ook vraagt om een intensivering.

Wat is de te delen informatie?
Terugblik
Eind 2020 heeft de lokale gezagsdriehoek binnen de aanpak van ondermijning drie focuspunten bepaald voor 2021; het vakantiepark, de bedrijventerreinen en het oppakken van signalen en casuïstiek. Een terugblik.

Het vakantiepark
In 2021 investeerde de projectgroep (met de relevante partners) in het identificeren van risicofactoren die bevorderlijk werken voor het onveilige en ondermijnende karakter op het park. Daarnaast is in gezamenlijkheid bekeken welke (bestuurlijke, strafrechtelijke en/of fiscale) maatregelen nodig zijn om het park een onaantrekkelijke plek te laten zijn voor criminaliteit en personen met criminele intenties. Het actuele integrale informatiebeeld en de bijbehorende analyse bevestigen dat de problematiek op het park zich concentreert op een aantal thema's: permanente

bewoning, illegale bebouwing, problematiek rond arbeidsmigranten en verschillende criminaliteitsvormen. De samenhang van voornoemde factoren maakt dat sprake is van ondermijning.
Na de eerste controle op het park in januari 2020 hebben de bewoners een brief ontvangen met de mededeling dat de gemeente gaat handhaven op permanente bewoning. Door de pandemie is dit handhavingstraject in november 2021 gestart. De handhaving van de permanente bewoning heeft als doel het terugdringen van ondermijning, het bevorderen van de leefbaarheid en veiligheid en het herstellen van de recreatieve bestemming. Het bestuur van het Dordtse vakantiepark steunt dit initiatief. Het gehele handhavingstraject wordt met grote zorgvuldigheid doorlopen waarbij de gemeente middels maatwerk werkt aan een passende oplossing. Daarbij wordt rekening gehouden met de schaarste op de woningmarkt. De bewoners zullen niet direct worden beboet of verplicht worden te verhuizen. Er worden nu met regelmaat controles op de bewoning uitgevoerd.

Aanpak bedrijventerreinen
In 2021 heeft de integrale projectgroep geïnvesteerd in het versterken van de informatiepositie op de bedrijventerreinen. Er zijn 24 bedrijventerreinen binnen de gemeente, met gebruikmaking van een risicomatrix, in beeld gebracht. Diverse risicofactoren van ondermijning zijn naar voren gekomen, zoals verloedering van panden, de aanwezigheid van opslagboxen en garageboxen, verminderd toezicht en handhaving, anonimiteit en een beperkte informatiepositie. Daarnaast zijn thema's van ondermijning naar voren gekomen die betrekking hebben op meerdere bedrijventerreinen en mogelijkheden bieden voor een verdieping middels een thematische aanpak. Met interventies zoals integrale controles, een investering in de weerbaarheid van ondernemers, het digitaal opkopersregister, en indien haalbaar de vergunningplicht inzake malafide bedrijvigheid wordt waar kan/mogelijk in 2022 ondermijning op deze terreinen aangepakt.

Oppakken van signalen en casuïstiek
De afgelopen jaren is intern en extern flink geïnvesteerd in bewustwording en dit heeft, naast het organiseren van schouwrondes met partners, geleid tot een toename van het aantal signalen/cases. In het casusoverleg zijn in 2021 circa twintig signalen van ondermijning ter beoordeling ingebracht en daarnaast zijn vier RIEC-casussen opgepakt met een Dordtse component.

Overige ondermijningsthema's
Naast bovengenoemde focuspunten is in 2021 tevens ingezet op de overige thema's uit het IVP en het Coalitieakkoord 2018-2022. Deze aanpak bestaat onder meer uit aandacht voor en inzet op mensenhandel, outlaw motorcycle gangs (OMG), drugs(handel), integrale controles en de Wet Bibob. Ook hebben we oog gehad voor de impact die ondermijning kan hebben in de (kwetsbare) wijken. Enerzijds omdat door een cumulatie van problemen een voedingsbodem kan ontstaan voor ondermijning en anderzijds te zorgen dat het leefbaar en veilig is en blijft in de wijken. Er is onder meer ingezet op acties (zoals preventief fouilleren en wapen-inleveracties) en drugshandel op straat en gewerkt aan de ontmanteling van hennepkwekerijen, het afpakken van crimineel vermogen, onderzoek naar uitkeringsfraude en het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid.

Mensenhandel
In de loop van 2021 zijn door de politie enkele gevallen van mensenhandel aangetroffen in de gemeente. Eind 2021 zijn de controles van het regionaal controleteam mensenhandel (RCTM) opgestart. Dit team trekt samen met de politie en gemeente op om binnen de onvergunde seksbranche mensenhandel op te sporen. Naast mogelijke strafrechtelijke vervolging door de politie en Openbaar Ministerie treedt waar kan de gemeente bestuursrechtelijk op. In het IVP is ten aanzien van mensenhandel het aanstellen van een zorgcoördinator voor slachtoffers van mensenhandel als doel geformuleerd. In 2022 zal hier in regionaal verband invulling aan worden gegeven. Ook in de vergunde seksbranche houden gemeentelijke toezichthouders meerdere malen per jaar controles op de vergunningseisen. Tijdens deze controles voeren zij gesprekken met de sekswerkers om signalen van mensenhandel op te sporen.

Outlaw motorcycle gangs
De criminele dreiging die van motorbendes uitgaat is enerzijds gericht op openbare orde en anderzijds op ondermijnende criminaliteit. In 2021 is een aantal cases opgepakt. Verder is vanuit

de politie zicht gekomen op een samenkomstlocatie van No Surrender-leden. Dit signaal is in RIEC-verband opgepakt en leidde onder andere tot een bestuurlijk handhavingstraject vanwege strijdigheden met het bestemmingsplan.

Drugs(handel)
Op basis van de Opiumwet heeft de burgemeester de zelfstandige bevoegdheid woningen te sluiten waarin drugs worden verhandeld of in handelshoeveelheden aanwezig zijn. In 2021 heeft de burgemeester elf maal een woning gesloten, waarbij zes maal harddrugs en vijf maal hennep werden aangetroffen. Er zijn negen bestuurlijke waarschuwingen uitgereikt. Daarnaast zijn 36 lasten onder dwangsom door de gemeente opgelegd wegens drugshandel op straat. Bij verrichte drugsacties door de politie was sprake van 45 aanhoudingen voor het bezit van harddrugs en 13 aanhoudingen voor de handel van harddrugs.

Integrale controles
In verband met de coronamaatregelen hebben in 2021 nagenoeg geen geplande integrale controles plaatsgevonden. Wel is een aantal ad-hoc integrale controles uitgevoerd, bijvoorbeeld naar aanleiding van een stevig signaal.
De geplande integrale controles in 2022 zullen weer doorgang vinden zodra dit met partners is afgestemd en passend is binnen de geldende maatregelen.

Wet Bibob
De inzet van de Wet Bibob (Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) is een belangrijk onderdeel van het bestuurlijk instrumentarium. De Wet Bibob geeft de gemeente mogelijkheden om de integriteit van bedrijven en personen waarmee zij zaken doet te controleren. Op die manier wordt voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert en wordt de concurrentiepositie van bonafide ondernemers beschermd.
In Dordrecht passen we de Wet Bibob onder meer toe op vergunningaanvragen bij de horeca, bouw en milieu, maar ook bij vastgoedtransacties, aanbestedingen en subsidies wordt de wet ingezet. Eind 2020 is de Dordtse Bibob-beleidslijn gewijzigd.

Vooruitblik
Eind 2021 heeft de burgemeester, in afstemming met zijn driehoekspartners, voor 2022 drie focuspunten bepaald; het vakantiepark, de bedrijventerreinen en de havengebieden. Het vakantiepark en de bedrijventerreinen worden als focuspunten gecontinueerd en de havengebieden betreffen een nieuw focuspunt. De aanpak op andere thema's binnen ondermijning worden gecontinueerd, zoals de aanpak ten aanzien van drugs.

<u>Havengebieden</u>
De havens zijn, net als bedrijventerreinen, potentiële risicolocaties voor onveiligheid en ondermijning die onze aandacht behoeven. Op landelijk niveau is die aandacht er al langer, mede gezien de grote drugsvangsten in de havens van Rotterdam en Vlissingen. Een concreet voorbeeld is de nieuwe Uithalerswet die per 1 januari 2022 in werking is getreden. Artikel 138aa van het Wetboek van Strafrecht maakt dat het onbevoegd aanwezig zijn op havens en luchthavens zwaarder kan worden bestraft.

Het project dat zich richt op de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen heeft een eerste beeld gevormd van de havengebieden in Dordrecht. Op basis van de verzamelde informatie blijkt het zicht op deze terreinen vanuit de diverse partners beperkt. In 2022 zal een projectteam zich richten op de aanpak van ondermijning in de Dordtse havengebieden. De aanpak is in eerste instantie gericht op het in beeld brengen van de risico's ten aanzien van ondermijning om vervolgens over te kunnen gaan tot concrete acties. Onderwerpen die hierbij centraal staan zijn de versterking van de integrale informatiepositie en de samenwerking met relevante partijen. Dordrecht staat hier overigens niet alleen in. Ook in de andere gemeenten binnen het district Zuid-Holland Zuid vragen de havengebieden /watergebonden locaties om een integrale aanpak.

<u>2022 en verder</u>
Sinds een aantal jaren wordt samen met partners ingezet op de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Binnen de aanpak kunnen de partners putten uit een grote hoeveelheid bestuursrechtelijke, strafrechtelijke en fiscale maatregelen om op te treden tegen deze vorm van

criminaliteit. De aanpak werpt zijn vruchten af, maar criminelen worden slimmer. Het RIEC wijst erop dat steeds meer zicht komt op nieuwe verschijningsvormen van ondermijning, bijvoorbeeld zorgfraude, fraude in de sport of verhulling van vermogen door crowdfunding en cryptocurrency. Ondermijning raakt al lang niet meer alleen de portefeuille van de burgemeester, maar kan zich voordoen op alle gemeentelijke beleidsterreinen.

De komende jaren moeten we blijven inzetten op het bestrijden van de uitwassen van ondermijnende criminaliteit en voorkomen dat er in wijken een voedingsbodem ontstaat voor dit soort criminaliteit. Onderzoek toont aan dat de (wijken)aanpak en verbetering van de leefomgeving niet duurzaam succesvol zijn, wanneer niet tegelijkertijd de ondermijnende criminaliteit wordt teruggedrongen. Het is belangrijk om hier als gemeente een regierol in te blijven nemen. Dit betekent dat er, ook na 2022, structureel voldoende capaciteit en middelen nodig zijn.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?
De aanpak van ondermijnende criminaliteit, zoals hierboven geschetst, wordt gecontinueerd.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?
Er is tot en met 2022 budget voor de aanpak van ondermijning beschikbaar.
Voor de integrale afweging van (nieuw) beleid wordt dit voorstel betrokken met andere voor te stellen beleidsopties voor de volgende raadsperiode. Dit binnen het kader van het Meerjarenperspectief en de beperkte financiële ruimte.

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris burgemeester